

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5. Fıkıh İlminin Temel İlkeleri

- Fıkhın kendine has bazı temelleri vardır.

Tekliflerde Kolaylık

Helallerde Genişlik

Kamu Yararının Gözetilmesi

Adaletin Gözetilmesi

5.1. Tekliflerde Kolaylık

- **Teklif**, Allah’ın bir işi yapma veya yapmama hususunda insanı yükümlü tutmasıdır.

- İslam hukukunda mükellefin yükümlü tutulabilmesinin temel şartlarından biri, kişinin teklif edilen işi yapabilecek imkân ve kudrete sahip olmasıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Allah insana taşıyamayacağı yükü yüklemez. **«Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar...»** (Bakara suresi, 286. ayet)

- İslam dini işlerin zorlaştırılmasını değil kolaylaştırılmasını emreder. *“Din kolaylıktır. Dini aşmak isteyen kimse, ona yenik düşer. O hâlde orta yolu tutunuz. En uygununu yapmaya çalışınız…”* (Buhârî, İman, 29.)

5.2. Helallerde Genişlik

- Hakkında yasaklayıcı bir nas bulunmayan her şey helaldir.
- Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de haram olan şeyleri belirlemiştir.
- Meşru şartlar çerçevesinde insanın maddi ve manevi ihtiyacını karşılayacak her şey helal kılınmıştır.

Helal

Haram

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **"Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden helal ve temiz ölçüsünde yiyin ve kendisine iman ettiğiniz Allah'a karşı gelmekten sakının."**

(Mâide suresi, 88. ayet)

- *"Helal, Allah'ın kitabında helal kıldığı haram da Allah'ın kitabında haram kıldığı şeydir. Hakkında bir şey söylemedikleri ise sizin için yasaklanmayıp serbest (mübah) bırakılmıştır."*

(Buhârî, Tefsir, 99.)

Dikkat Edelim

- İslam'da helal ve haram koyma yetkisi Allah ve Resulüne aittir.

5.3. Kamu Yararının Gözetilmesi

- Modern hukukta, toplumun veya devletin gereksinimleriyle ilgili olan idari tasarruflara **kamu yararı** denilmektedir.

- Yöneticilerin tasarruflarının kamu yararına uygun olması gerekir.

- Kamu yararı ile fertlere ait menfaatler arasında kalındığında kamu yararı tercih edilmelidir.

- Ancak kişilerin uğradıkları zararlar da devlet tarafından değerine uygun bir bedel ile tazmin edilir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5.4. Adaletin Gözetilmesi

- **Adalet**; ferdî ve toplumsal hayatta hakkaniyet ve eşitlik ilkelerine uygun yaşamayı, her şeyi yerli yerine koymayı, hak ve hukuka uygun hareket etmeyi, herkese hak ettiği şeyi vermeyi ve hak sahibine hakkını vermeyi ifade etmektedir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Adalet ilkesi; hukuka bağlı kalmayı, eşitlik ve hakkaniyete uygun hareket etmeyi gerektirir.
- Adaletin olmadığı yerde zulüm ve haksızlık var demektir.
- Zulmün olduğu yerde korku ve huzursuzluk hâkim olur.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **“Ey iman edenler! Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun. Şahitlik ettikleriniz zengin veya fakir de olsalar adaletten ayrılmayın. Çünkü Allah ikisine de daha yakındır. Öyle ise adaleti yerine getirmede nefsinize uymayın. Eğer şahitlik ederken gerçeği çarpıtırsanız veya şahitlikten çekinirseniz bilin ki şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”**

(Nisa suresi, 135. ayet)